

Med forslaget får patienter en ret til at få udleveret eller destrueret eget væv. Men SF konstaterer, at dette ikke er en umiddelbar ret, idet patientens ønske må vige, hvis væsentlige offentlige eller private interesser tale herfor. Af svaret på spørgsmål nr. 3 fremgår, at der er tale om en snæver undtagelsesbestemmelse, og at der skal være afgørende hensyn til offentlige eller private interesser, for at destruktions- og udleveringsretten tilsidesættes. Yderligere mulighed for at indskrænke den enkeltes ret er til stede i og med, at den sundhedsperson, der er ansvarlig for opbevaringen, kan afslå anmodningen om udlevering eller destruktion. Dermed får lægen en betydelig rolle i den enkeltes beslutning ved at skulle gøre patienten klart, hvilke ulemper udlevering eller destruktion kan medføre for patienten. Desuden er retten til at få udleveret vævet betinget af, at patienten kan godtgøre en særlig interesse herfor.

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. EL vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Enhedslistens medlem af udvalget finder, at det er positivt, at der nu kommer en lovregulering af biobanker, men det er et stort problem, at lovforslaget ikke er ordentligt gennearbejdet, så vi sikrer os, at vi kommer hele vejen rundt om problemet.

Lovforslaget forholder sig ikke til det afgørende spørgsmål: Hvem har ret til at bestemme over dele af vores krop? For selv om der i undertitlen til lovforslaget står »Selvbestemmelse over biologisk materiale«, så fremgår det af lovforslaget, at det i en vis udstrækning er lægerne, der bestemmer. Der bliver godt nok en mulighed for at sige helt fra med hensyn til, at ens væv kan anvendes til noget som helst, men så drastisk vil de fleste nok ikke ønske at være. Og der bliver en mulighed for at få udleveret eller destrueret sit væv, hvis lægerne tillader det. Enhedslisten havde langt hellere set, at loven byggede på informeret samtykke, som Danmark også har forpligtet sig til i Amsterdamdeklarationen, således at borgeren i hvert enkelt konkret tilfælde kunne tage stilling til, om man ønskede sit væv anvendt, eller kunne give et generelt samtykke, hvis man ønskede det.

Indtil nu har retstilstanden været uafklaret. Der har ikke været lovregulering, og det er ikke

blevet prøvet ved domstolene, hvem der egentlig har ejendomsret, brugsret og bestemmelsesret over dele af vores krop. Men med vedtagelsen af dette lovforslag vil rammerne blive lagt. Selv om lovforslaget omhyggeligt undgår at tage stilling til spørgsmålet, så fremgår det jo, at det er lægerne, der har det sidste ord, og dermed fastslås det, at når væv er taget fra kroppen, kan borgeren ikke længere selv fuldt ud bestemme over det.

I Enhedslisten er vi nervøse for, om vi risikerer, at befolkningens tillid til det offentlige system daler, hvis de opdager, at deres væv eller deres børns væv bliver gemt og brugt til en række forskellige formål, uden at de selv ved det. Problemet med at antage et »stiltiende samtykke«, som lovforslaget lægger op til, er jo, at mange borgere ikke vil være klar over, at vævet ikke bliver smidt væk, så snart det er brugt til sit umiddelbare formål, men at f.eks. blodprøver fra nyfødte gemmes på Serum instituttet. Vi er overbeviste om, at langt de fleste vil sige ja til opbevaring og brug, hvis de bliver spurgt, men det afgørende er, at man får muligheden for at overveje det, får det frie valg.

Det, at de private biobanker nu med ændringsforslagene også bliver lovreguleret, er positivt, men det viser tydeligt, at forarbejdet ikke har været godt nok. Og vi er ret betænkelige ved, at de private biobanker nu kommer med via diverse ændringsforslag i lov om patienters retsstilling. Vi havde helst set, at man havde taget sig den fornødne tid til at udarbejde en samlet lov om biobanker. F.eks. er vi usikre på, hvor omfattende bestemmelserne om de private biobanker er. Hvad er konsekvensen, hvis en privat biobank bruger væv til noget helt andet end det oprindelige formål? Må en privat biobank sælge væv uden samtykke fra patienten? Osv. osv. Ifølge bemærkningerne til ændringsforslagene ser det ud til, at kun stamcellebiobanker og produktionsbiobanker er omfattet. Men der kunne måske også være andre former for private biobanker, som det vil være godt at få en samlet regulering af.

Enhedslisten vil undlade at stemme til ændringsforslagene, da vi mener, det er en forbedring at få en regulering, men at det ikke er ordentligt gennearbejdet og den foreslåede regulering derfor risikerer at skabe en række nye problemer.